

Lippupiste Oy
tietosuoja@lippu.fi

Lippupiste Oy:n verkkosivuston evästekäytännöt

Yritys, jota päätös koskee

Lippupiste Oy (y-tunnus 1789232-4), jäljempänä myös Lippupiste ja yhtiö.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom katsoo, että Lippupiste Oy on rikkonut sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, SVPL) 205 §:n 1 momenttia, kun se asettaa käyttäjän suostumushallintamekanismeissa tekemistä valinnoista huolimatta käyttäjän päätelaitteelle sellaisiakin evästeitä, jotka edellyttävät käyttäjän suostumusta.

Lisäksi Traficom katsoo, että Lippupiste ei ole antanut verkkosivustollaan lippu.fi SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisia ymmärrettäviä ja kattavia tietoja evästeiden tallentamisen tai käytön tarkoituksista, sillä Lippupiste asettaa käyttäjän päätelaitteelle sellaisiakin evästeitä, joista ei ole tietoa lippu.fi-verkkosivustolla.

Niin ikään Traficom katsoo, että Lippupisteen verkkosivustolla on käytössä tai on ollut käytössä sellaisia evästeitä, joiden ilmoitettu toiminta-aika ylittää sen, mitä palvelu vaatii tai mitä voidaan pitää välttämättömänä, eikä siten täytä SVPL 205 §:n 3 momentin vaatimuksia.

Traficom myös toteaa, että Lippupisteen verkkosivustolla evästeisiin annettavaa suostumusta ei ole mahdollista peruuttaa niin, että sillä olisi tosiasiallinen vaikutus kaikkien evästeiden toimintaan. Traficom katsoo, että suostumus ei täytä tältä osin tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdan ja 7 artiklan 3 kohdan vaatimuksia. Lippupiste rikkoo siten SVPL 205 §:n 1 momenttia, kun muille kuin välttämättömille evästeille annettavan suostumuksen edellytykset eivät täyty.

Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Lippupiste Oy:n:

- asettamaan Lippupisteen verkkosivustolla käytössä olevat `_abck-`, `ADRUM_BTa`, `context-`, `deviceInfo-`, `__frosmoeasy-` `__location-` ja `UID-` nimiset evästeet suostumksenvaraisiksi
- selventämään evästeistä `ADRUM_BTa`, `__frosmoeasy__location`, `giosgIsAuto-suggested_2390`, `giosgGACHatted_2390`, `giosgHasAutosuggested_2390`, `GIOSG_INTERACTION_DATA_*` (2 kpl), `initialReferrer`, `PIM-SESSION-ID`, `pv`, `SameSite`, `tt_appInfo`, `tt_pixel_session_index` ja `tt_sessionId` annettuja tietoja siten, että käyttäjä saa ymmärrettävät ja kattavat tiedot kyseisten evästeiden tiedon tallentamisen tai käytön tarkoituksista
- lyhentämään Lippupisteen käyttämien evästeiden `id`, `permInfo`, `session22` ja `session22.sig` toiminta-aikaa niin, ettei toiminta-aika ylitä sitä, mitä palvelu vaatii tai mikä on välttämätöntä palvelun toteuttamiseksi
- muuttamaan Lippupisteen suostumushallintamekanismeja siten, että suostumuksen peruuttamisella on tosiasiallinen vaikutus kaikkien suostumusta edellyttävien evästeiden ja seurantatekniologioiden käytölle.

Lippupisteen tulee toimittaa Traficomille selvitys niistä korjaavista toimenpiteistä, joita se on toteuttanut tämän päätöksen johdosta, kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista. Selvityksen voi toimittaa sähköisessä muodossa Traficomin kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@traficom.fi. Selvityksessä tulee mainita asian diaarinumero Traficom/12830/09.00.01/2021.

Asian vireille tulo

Asia on tullut alun perin vireille 30.8.2018 tietosuojavaltuutetun toimistossa, josta se on 10.5.2021 siirretty Traficomin ratkaistavaksi, sillä Helsingin hallinto-oikeus katsoi 8.4.2021 antamiensa kahden ratkaisun (H1515/2021 ja H1516/2021 / diaari 20801/2020 ja 20848/2020) yhteydessä Traficomin olevan toimivaltainen viranomaisen evästesäätelyssä ja evästeiden käytön valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Traficomille on myös suoraan tullut yhteydenotto 18.7.2022, jossa pyydetään puuttumaan lippu.fi-verkkosivuston evästekäytäntöihin.

Tietosuojavaltuutetun toimistoon saapuneessa yhteydenotossa toimenpidepyynnön tekijä on pyytänyt viranomaista puuttumaan lippu.fi-verkkosivuston evästekäytäntöihin. Alkuperäisen yhteydenoton mukaan lippu.fi-verkkosivustolla ei ole annettu evästeistä riittäviä tietoja, eikä evästeistä ole ollut mahdollista kieltäytyä lippu.fi-verkkosivuston puitteissa.

Traficomille suoraan tullessa yhteydenotossa toimenpidepyynnön tekijä on myös pyytänyt viranomaista puuttumaan lippu.fi-verkkosivuston evästekäytäntöihin. Toimenpidepyynnön tekijän mukaan lippu.fi-verkkosivuston suostumushallintamekanismi on siinä määrin epäselvä, että käyttäjän on hankala tehdä hänen yksityisyydensuojansa kannalta edullisia valintoja suostumushallintamekanismissa.

Toimenpidepyynnön kohteena olevan lippu.fi-verkkosivuston evästekäytännöt ovat muuttuneet toimenpidepyyntöjen tekemisen jälkeen.

Asiassa saatu selvitys

Traficomilla on asiaa arvioidessaan ollut käytettävissä Lippupisteen tietosuojavaltuutetulle 16.12.2019 toimittama selvitys sekä Traficomille 6.2.2023 annettu selvitys lippu.fi-verkkosivuston evästekäytännöistä. Traficom on tutkinut verkkosivuston evästekäytäntöjä myös itsenäisesti vieraillemalla lippu.fi-verkkosivustolla Traficomin selvityspyynnön laatimisen aikana ja annettuja selvityksiä arvioidessaan.

Vuonna 2019 saatu selvitys

Lippupiste toimitti vastauksensa tietosuojavaltuutetun toimistolle 16.12.2019. Selvityksessä Lippupiste on vastannut tietosuojavaltuutetun toimiston kysymyksiin liittyen sivuston evästekäytäntöihin sekä henkilötietojen käsittelyyn.

Lippupiste kuvaili selvityksessään sen vanhaa evästekäytäntöä, joka oli käytössä lippu.fi-verkkosivustolla vuoden 2019 joulukuussa. Silloisen evästekäytännön mukaan käyttäjällä ei ollut mahdollista vaikuttaa evästesuostumukseen muutoin kuin selainasetusten kautta. Lippupisteellä on ollut käytössä myös ponnahdusikkuna verkkosivustolle mentäessä, jossa informoidaan käyttäjiä evästeiden käytöstä verkkosivulla. Ponnahdusikkunan kautta ei ole ollut mahdollista tehdä valintoja evästesuostumuksen suhteen. Ponnahdusikkunassa oli ollut mahdollista painaa "Hyväksyn evästeet", mutta Lippupisteen mukaan kyseisellä ponnahdusikkunalla ei ole ollut tarkoitus kerätä varsinaista suostumusta evästeiden käyttöön, vaan sen tehtävänä on ollut informoida käyttäjiä evästeiden käytöstä. Lippupiste kertoo myös selvityksessään, että mikäli käyttäjä on estänyt evästeiden käytön selainasetusten kautta, eivät tietyt ominaisuudet, kuten lipun tilaaminen, sivustolla toimi.

Vuonna 2023 saatu selvitys

Traficom lähetti Lippupisteelle selvityspyynnön 9.1.2023 koskien lippu.fi-verkkosivuston evästekäytäntöjä. Selvityspyynnössä pyydettiin yhtiötä muun muassa kuvaamaan mitä muutoksia verkkosivuston evästekäytännöissä on tapahtunut tietosuojavaltuutetun toimistolle 16.12.2019 toimittaman selvityksen jälkeen. Selvityspyynnössä pyydettiin myös listaus Lippupisteen käyttämisestä evästeistä ja niiden kaltaisista tekniikoista ja näiden yksityiskohtaisemmista tiedoista ml. evästeiden toiminta-aika, kolmansille osapuolille siirtyvät tiedot sekä evästeiden kategoriat. Selvityspyynnössä niin ikään pyydettiin Lippupisteeltä tarkempia tietoja kolmansille osapuolille kulkevista tiedoista evästeiden mukana sekä evästeiden toiminta-aikojen määrittelystä sekä käyttäjien informoinnista. Selvityspyynnössä myös pyydettiin Lippupisteeltä selvitystä siitä, miksi suostumushallintamekanismin ensimmäisellä tasolla ei ole ollut mahdollista kieltäytyä suostumuksenvaraisista evästeistä. Lippupisteeltä pyydettiin myös selvitystä siitä, miten käyttäjä voi peruuttaa evästeiden käyttöön antamansa suostumuksen. Vastaukset pyydettiin antamaan evästeiden lisäksi myös evästeiden kaltaisten tekniikoiden osalta ml. selaimen paikallinen tallennustila (local storage), istuntotallennustila (session storage), sekä verkkokutsuihin pohjautuvat seurantamekanismit.

Lippupiste toimitti vastauksen Traficomien lähettämään selvityspyyntöön 6.2.2023. Vastauksessaan Lippupiste ensinnäkin selvitti, millaisia muutoksia verkkosivuston evästekäytäntöihin on tapahtunut 16.12.2019 jälkeen. Lippupiste kertoi, että vuoden 2020 helmikuussa Lippupiste siirtyi käyttämään evästehallintatyökalua, joka kuitenkin osoittautui epätarkoituksenmukaiseksi. Tämän vuoksi Lippupiste siirtyi helmikuussa 2022 käyttämään toista evästehallintatyökalua. Lippupiste kertoi myös, että tällä hetkellä verkkosivustolla lippu.fi on mahdollista kieltäytyä suostumuksenvaraisista evästeistä suostumushallintamekanismin ensimmäisellä tasolla.

Lippupiste kertoi, että se jaottelee evästeet 1. välttämättömiin evästeisiin, 2. tilastollisiin ja toiminnallisiin evästeisiin, sekä 3. markkinointievästeisiin. Lippupiste toimitti vastauksen liitteenä luettelon käyttämistään evästeistä sisältäen näiden evästeiden käyttötarkoitukset, toiminta-ajat sekä luokittelun. Lippupiste toimitti myös erillisen luettelon evästeiden mukana kulkevasta tiedosta kolmansille osapuolille. Kyseinen luettelo on koostettu palvelukohtaisesti.

Vastauksessaan Lippupiste kertoi, että jotkin sen käyttämisestä välttämättömistä evästeistä liittyvät kolmansien osapuolien palveluntarjoajiin, jolloin "[...] evästeiden avulla on, tai *periaatteessa* voisi olla, pääsy esimerkiksi sivuston vierailijaan koskeviin tietoihin: [...]". Edellä mainitun vastauksen yhteydessä Lippupiste toimitti luettelon palveluntarjoajista ja palveluista, jotka liittyvät Lippupisteen arvion mukaan joihinkin verkkosivuston välttämättömiksi katsottuihin evästeisiin.

Lippupiste kertoi vastauksessaan evästeiden toiminta-ajoista, että evästeille on määritelty toiminta-ajat, ja ne löytyvät yhtiön toimittamasta evästeluetelosta. Lippupiste mainitsi, että kyseiset toiminta-ajat voi myös käyttäjä tarkistaa itse lippu.fi-verkkosivustolla olevasta suostumushallintamekanismista. Lippupiste totesi myös, että selaimen paikalliseen tallennustilaan (local storage) tallennetut tiedot kunnioittavat myös suostumustyökalun suostumushallintamekanismin asetuksia, vaikkakin paikalliseen tallennustilaan tallennettavat tiedot ovatkin lähtökohtaisesti pysyviä. Tältä osin Lippupiste totesi, että paikalliseen tallennustilaan tallennettavien tietojen pysyvyys on näiltä osin tarpeellista. Lippupiste vielä totesi, että "[...] kaikille evästeille on määritelty toiminta-ajat, jotka ovat perusteltuja suhteessa evästeen tekniiseen ja oikeudelliseen luonteeseen."

Lippupiste kertoi vastauksessaan, että tällä hetkellä se ei enää sovelle käytäntöä, jossa suostumushallintamekanismin ensimmäisellä tasolla ei olisi mahdollista kieltäytyä suostumuksenvaraisista evästeistä. Aiemman käytäntönsä osalta Lippupiste kuitenkin totesi, että "[...] *ensinnäkin*, ettei kahdelle tasolle erottamista ole sinänsä suoraan kielletty laintasoisesti. *Toiseksi* on huomioitava, että Traficomin omakin tulkinta relevanttina ajanjaksona on ollut, ettei tietosuoja-asetuksen suostumukseen liittyvät periaatteet suoraan sovellu viestintäpalvelulain 205 §:ään. *Kolmanneksi* on muutoinkin huomioitava evästesuostumuksia koskevan oikeustilan olleen vakiintumaton ja epäselvä relevanttina ajanjaksona: evästesuostumuksia koskeva EU-tuomioistuimen ratkaisu asiassa C-673/17, Planet 49, on annettu vasta lokakuussa 2019 ja Traficomin evästeitä koskevat ohjeet palveluntarjoajille vasta 1.9.2021."

Evästeiden peruuttamista koskevaan kysymykseen Lippupiste vastasi, että käyttäjän on mahdollista peruuttaa suostumuksensa suostumushallintamekanismissa. Suostumushallintamekanismin saa auki lippu.fi-verkkosivuston vasemmassa alareunassa olevasta keksin kuvasta, joka on aina näkyvillä riippumatta siitä, missä kohtaa verkkosivua käyttäjä on. Suostumushallintamekanismista käyttäjä voi tehdä yksityiskohdaisempia valintoja.

Vastauksen lopuksi Lippupiste vielä mainitsi, että yhtiön käyttämät evästeet ovat tarpeellisia sivuston normaalille toiminnalle, ja niiltä osin, kun näin ei ole, niin evästeiden käyttö on suostumuksenvaraista. Lippupiste myös korosti, että yhtiö on tehnyt merkittäviä parannuksia evästehallintaansa alkuperäisen kantelun jälkeisenä aikana, ja mainitsi, että alkuperäinen kantelu oli tehty aikana, jolloin oikeustila oli vakiintumaton ja kehittymätön, sekä viranomaisohjeistuksen määrä oli vähäinen tai jopa ristiriitainen.

Päätöksen perustelut

Asiaa koskevat säännökset ja oikeuskäytäntö

Evästeiden käytöstä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 205 §:ssä seuraavasti:

Evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentaminen käyttäjän päätelaitteelle ja näiden tietojen käyttö on sallittua palvelun tarjoajalle, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa ja palvelun tarjoaja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta.

Edellä 1 momentissa säädetty ei koske tietojen sellaista tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

SVPL 205 §:llä on saatettu kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 5 artiklan 3 kohta. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisessä direktiivissä sovelletaan direktiivin 95/46/EY sisältämiä määritelmiä. Viimeksi mainittu direktiivi on kumottu ja korvattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta eli EU:n yleisellä tietosuoja-asetuksella. SVPL 205 §:n 1

momentissa tarkoitetulla käyttäjän suostumuksella tarkoitetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdan mukaisesti mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen. Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 32 kappaleessa on lisäksi todettu, että suostumuksen olisi katettava kaikki käsittelytoimet, jotka toteutetaan samaa tarkoitusta tai samoja tarkoituksia varten. Jos käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten.

Evästeiden käytössä on huomioitava myös Helsingin hallinto-oikeuden 8.4.2021 antamat kaksi ratkaisua (H1515/2021 ja H1516/2021 / diaari 20801/2020 ja 20848/2020), joiden yhteydessä hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintävirasto Traficommin aiemman päätöksen siitä, että käyttäjä voisi antaa suostumuksensa SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisten ei-välttämättömien evästeiden käyttöön internetselaimen asetuksien kautta.

Evästeiden käytössä on lisäksi huomioitava Euroopan unionin tuomioistuimen 1.10.2019 asiassa C-673/17 antama ratkaisu, jonka mukaan suostumusta evästeiden käyttöön ei ole annettu pätevästi, kun lupa tietojen tallentamiseen tai internet-sivuston käyttäjän päätelaitteelle jo tallennettujen tietojen käyttämiseen evästeiden avulla on annettu valmiiksi rastitetulla ruudulla, josta käyttäjän on poistettava rasti evätäkseen suostumuksensa. Ratkaisussa tuomioistuin myös katsoi, että käyttäjälle tulee ilmoittaa käytettävien evästeiden toiminta-aika sekä tieto siitä, mikäli kolmansilla osapuolilla on oikeus hyödyntää evästeiden kautta kerättäviä tietoja.

SVPL 303 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintäviraston vastuulla on valvoa 205 §:n noudattamista. Lain 313 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. SVPL 315 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun. SVPL 330 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säädöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Lisäksi SVPL 332 §:n 1 momentin mukaan edellä 330 §:n mukaan asetetun velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Asian arviointi

Aiemman käytännön arviointi

Lippupisteen verkkosivuston evästekäytännöt ennen 16.12.2019

Asiassa on ensinnäkin arvioitava Lippupisteen evästekäytäntöjä sellaisena kuin ne ovat olleet tietosuojavaltuutetulle tehdyssä toimenpidepyynnössä elokuussa 2018 sekä Lippupisteen toimittaman selvityksen ajankohtana. Saatavilla olevan Lippupisteen 16.12.2019 tietosuojavaltuutetulle lähettämän selvityksen mukaan käyttäjällä ei ole ollut mahdollista vaikuttaa evätesuostumukseen muutoin kuin selainasetusten kautta kyseisen selvityksen laatimisen ajankohtana. Sivustolla ei myöskään Lippupisteen laatiman selvityksen aikana ole ollut suostumushallintamekanismia, jossa olisi voinut tehdä yksityiskohtaisempia valintoja evätesuostumuksen suhteen, vaan sivustolla on sinne mentäessä käyttäjiä vain informoitu, että sivustolla käytetään evästeitä.

Arvioitaessa Lippupiste Oy:n evästekäytäntöjä on otettava huomioon SVPL 205 §:n 1 momentin mukainen yleinen edellytys käyttäjän suostumuksen saamisesta evästeiden tai muiden palvelujen käyttöä kuvaavien tietojen tallentamiselle ja käytölle. Poikkeuksena tästä säännöstä on SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitettu tallentaminen tai käyttö, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Evästeisiin annettavan suostumuksen on täytettävä EU:n yleisen tietosuojasetuksen mukaiset suostumuksen edellytykset ollakseen pätevä. Rekisteröidyn suostumuksella tarkoitetaan tietosuojasetuksen 4 artiklan 11 alakohdan mukaan mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen.

Internetselaimen asetusten käyttämistä evästesuostumuksen hallinnoimiseksi ei voida pitää tietosuojasetuksen 4 artiklan 11 kohdassa tarkoitettulla tavalla yksilöitynä ja tietoisena suostumuksen ilmaisuna, koska käyttäjä ei välttämättä ole määrittänyt tai ole voinut määrittää asetuksia täysin mieltymyksiään vastaaviksi, eikä hänen voida olettaa osaavan näin tehdä. Lisäksi selainasetukset eivät välttämättä salli asetusten tekemistä sivusto- ja evästekohtaisesti eli riittävän yksilöidysti ja yksiselitteisesti. Tulkinta on vahvistettu aiemmin mainituilla 8.4.2021 annetuilla Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisuilla (H1515/2021 ja H1516/2021 / Diaari 20801/2020 ja 20848/2020).

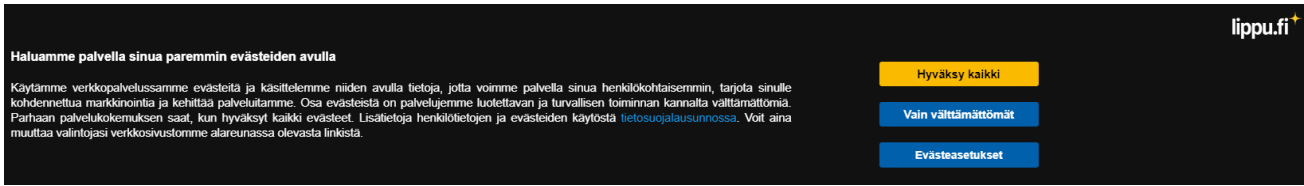
Tältä osin Traficom toteaa, että lippu.fi-verkkosivustolla ei ole ollut käytössä asianmukaista ja lain vaatimuksen täyttävää tapaa sivuston käyttäjän suostumuksen pyytämiseksi sellaisille evästeille, joiden käyttö edellyttää SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti käyttäjän suostumusta. Asiassa on kuitenkin huomioitava, että yhtiön menettely on vastannut Traficomien ennen Helsingin hallinto-oikeuden 8.4.2021 antamia ratkaisuja koskenutta ohjeistusta ja tulkintaa evästeiden käytön suhteen, minkä vuoksi yhtiön aiempaa menettelyä ei voida tältä osin pitää erityisen moitittavana.

Nykyisten evästekäytäntöjen arviointi

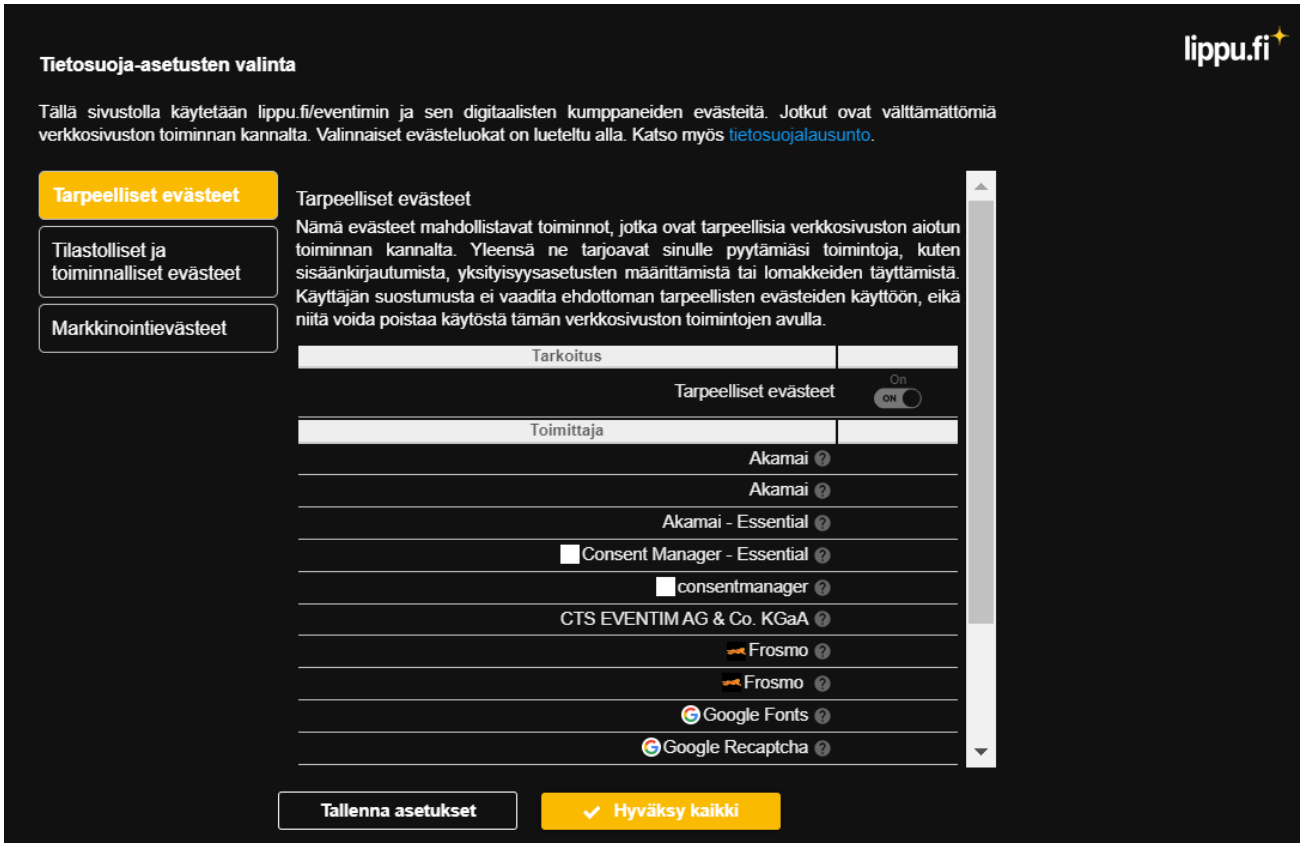
Lippupisteen evästekäytännöt 16.12.2019 jälkeen

Tässä päätöksessä "evästeillä" tarkoitetaan myös selaimen paikalliseen tallennustilaan (local storage) tallennettavia tietoja sekä selaimen istuntotallennustilaan (session storage) tallennettavia tietoja. Jos puhutaan erikseen pelkistä evästeistä pois lukien selaimen paikallinen tallennustila sekä selaimen istuntotallennustila, käytetään sanan "eväste" perässä "(cookies)" tarkennusta.

Lippupisteen evästehallintatyökalu on yhtiön mukaan päivitetty vuoden 2022 helmikuussa nykyiseen evästehallintatyökaluun. Traficom on asiaa arvioidessaan lukenut Lippupisteen toimittaman selvityksen liitteineen, sekä vierailut verkkosivustolla lippu.fi 6.3.2024-13.3.2024 välisenä aikana.

Kuva 1, Lippupisteen suostumushallintamekanismin ensimmäinen taso lippu.fi-verkkosivustolla 13.3.2024

Kuva 2, Lippupisteen suostumushallintamekanismin toinen taso lippu.fi-verkkosivustolla 13.3.2024

Evästeiden luokittelu sekä evästeiden välttämättömyyden arviointi

SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti yleinen edellytys evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamiselle ja käytölle on, että käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa ja palvelun tarjoaja on antanut käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta. Tämä ei koske sellaista tietojen tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkossa tai joka on välttämätöntä sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt. SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisen poikkeuksen piirissä olevia evästeitä kutsutaan niin sanotuiksi välttämättömiksi evästeiksi.

Lippupisteen 6.2.2023 toimittaman evästelistausten mukaan lippu.fi-verkkosivustolla on käytössä 117 evästettä. Näistä 66 on kategorisoitu "Tarpeellisiin evästeisiin", eli välttämättömiin evästeisiin, 35 on kategorisoitu "Markkinointievästeiksi", ja loput 16 on kategorisoitu "Tilastollisiin ja toiminnallisiin evästeisiin". Traficom huomioi, että listauksessa ei ole toimitettu verkkokutsuihin pohjautuvia seurantamekanismeja.

Lippupisteen nykyisten evästekäytäntöjen arvioinnissa tulee ensin arvioida Lippupisteen toteuttamaa evästeiden luokittelua SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisiksi välttämättömiksi evästeiksi. Kyse on siis evästeistä, joiden käytölle ei pyydetä, eikä tarvitse pyytää, suostumusta ja jotka asetetaan käyttäjän päätelaitteelle jo hänen saapuessaan verkkosivustolle ennen kuin hän on tehnyt valintoja suostumushallintamekanismissa, tai kun käyttäjä on valinnut lippu.fi-verkkosivuston suostumushallintamekanismista "Vain välttämättömät" ilman "Tilastolliset ja toiminnalliset evästeet"-sekä "Markkinointievästeet"-kategorioiden evästeiden hyväksymistä.

Traficom on vierailut verkkosivustolla lippu.fi arvioidessaan evästeiden välttämättömyyttä ja evästeiden luokittelua. Traficom vieraillessa verkkosivustolla 13.3.2024 käyttäjän päätelaitteelle asetettiin seuraavat evästeet (cookies) ennen, kuin käyttäjä on tehnyt valintoja suostumushallintamekanismissa: __cmpcpc, __cmpcpcx*, __cmpcvc, __cmpcvcx*, __cmpiuid, _abck, ADRUM_BTa, ak_bmsc, bm_sv, bm_sz, SameSite, webid, webshop. Lisäksi selaimen paikalliseen tallennustilaan (local storage) asetettiin seuraavat evästeet: __cmpcpc, __cmpcpc_expire, __cmpcpcx*, __cmpcpcx*_expire, __cmpcvc, __cmpcvc_expire, __cmpcvcx*, __cmpcvcx*_expire, __cmpiuid, __cmpiuid_expire, __cmpcpc.lippu.fi, __cmpcpc_expire.lippu.fi, __cmpcpcx*.lippu.fi, __cmpcpcx*_expire.lippu.fi, __cmpcvc.lippu.fi, __cmpcvc_expire.lippu.fi, __cmpcvcx*.lippu.fi, __cmpcvcx*_expire.lippu.fi, __cmpiuid.lippu.fi, __cmpiuid_expire.lippu.fi, ak_a, ak_ax, deviceInfo. Jos käyttäjä jatkaa suostumushallintamekanismin ensimmäisestä tasosta painamalla "Vain välttämättömät", käyttäjän päätelaitteelle asetettiin edellä mainittujen lisäksi vielä seuraavat eväste (cookie): __cmpconsentx*. Samoin selaimen paikalliseen tallennustilaan asetettiin vielä seuraavat evästeet: __cmpconsentx*, __cmpconsentx*_expire, __cmpconsentx*.lippu.fi, __cmpconsentx*_expire.lippu.fi, context ja UID. Samoin selaimen istuntotallennustilaan asetettiin vielä seuraava eväste: __frosmoeasy__location.

Edellä mainitut evästeet asetetaan käyttäjän päätelaitteelle joko ennen käyttäjän tahdonilmaisua suostumushallintamekanismissa tai käyttäjän kieltäytyttyä suostumuksenvaraisista evästeistä suostumushallintamekanismissa. Lippupiste pitää niistä 6.2.2023 toimittamansa evästelistausten sekä 13.3.2024 suostumushallintamekanismista Traficom keräämien tietojen perusteella välttämättöminä kaikkia muita, paitsi evästeitä (cookies) _abck ja ADRUM_BTa sekä selaimen istuntotallennustilaan asetettavaa evästettä __frosmoeasy__location. Eväste _abck on Lippupisteen 6.2.2023 toimittaman evästelistausten mukaan välttämätön eväste, mutta verkkosivuston suostumushallintamekanismin mukaan 13.3.2024 se on markkinointieväste. Evästeitä ADRUM_BTa sekä __frosmoeasy__location ei ole mainittu Lippupisteen toimittamassa evästelistauksessa eikä lippu.fi-verkkosivuston suostumushallintamekanismissa Traficom vieraillessa sivustolla 13.3.2024.

Traficom katsoo, että Lippupiste on rikkonut SVPL 205 §:n 1 momenttia, kun se on käytössä olleesta suostumusmenettelystä ja käyttäjän tekemistä valinnoista huolimatta asettanut käyttäjän päätelaitteelle sellaisiakin evästeitä, jotka olisivat edellyttäneet käyttäjän suostumusta ilman, että käyttäjä on antanut niihin suostumuksensa ja saanut evästeistä ymmärrettäviä ja kattavia tietoja niiden tallentamisen tai käytön tarkoituksista.

Näin ollen Traficom velvoittaa Lippupisteen SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla muuttamaan evästeet _abck, ADRUM_BTa sekä __frosmoeasy__location suostumuksenvaraisiksi.

Lisäksi, edellä mainituista evästeistä Traficom arvion mukaan evästeitä context, deviceInfo sekä UID ei voida pitää käyttötarkoitustensa puolesta SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisesti välttämättöminä evästeinä. Traficom arvion mukaan kyseisiä

evästeitä käytetään säilömään käyttäjistä yksityiskohtaisia tietoja ja tunnisteita. Kyseiset evästeet eivät näin ollen täytä SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisia välttämättömyyden edellytyksiä, sillä evästeiden context, deviceInfo sekä UID käyttötarkoitukset eivät Traficomien arvion mukaan ole välttämättömiä viestin välittämiseksi viestintäverkossa eikä näiden evästeiden asettaminen käyttäjän päätelaitteelle mahdollista jotakin sellaista ominaisuutta verkkosivustolla, jota käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Näin ollen Traficom velvoittaa Lippupisteen SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla muuttamaan evästeet context, deviceInfo sekä UID suostumuksenvaraisiksi.

Pätevän suostumuksen edellytykset

Traficomien selvityspyynnössä pyydettiin Lippupisteeltä selvitystä siitä, millä perusteella Lippupiste katsoo, että evätesuostumuksen antamista ja siitä kieltäytymistä on mahdollista kohdella eri tavoin, eli miksi käyttäjällä on mahdollisuus antaa suostumuksensa lippu.fi-verkkosivustolla suostumushallintamekanismin ensimmäisellä tasolla, ja kieltäytyä evästeistä voi vasta suostumushallintamekanismin toisella tasolla. Lippupiste on toimittamassaan selvityksessä 6.2.2023 maininnut, että se ei enää sovelle kyseistä käytäntöä, ja että molemmat näistä vaihtoehdoista esitetään nykyisellään suostumushallintamekanismin ensimmäisellä tasolla. Lippupiste toimitti selvityksessään myös kuvan suostumushallintamekanismin ensimmäisestä tasosta siten, kun se on ollut 6.2.2023.

Traficom arvioi Lippupisteen sekä Traficomien oman selvityksen perusteella, että suostumushallintamekanismin nykyinen asettelu on hyväksyttävä, eikä Traficom täten velvoita Lippupistettä toimiin asian suhteen.

Evästeistä annetut tiedot

Traficomien vieraillessa sivustolla 13.3.2024 Traficom havaitsi, että osasta päätelaitteelle asetettavista evästeistä, riippumatta siitä ovatko ne välttämättömiä evästeitä vai eivät, ei ole tietoa lippu.fi-verkkosivuston suostumushallintamekanismissa. Kyseiset evästeet ovat ADRUM_BTa, __frosmoeasy__location, giosgIsAutosuggested_2390, giosgGACHatted_2390, giosgHasAutosuggested_2390, GIOSG_INTERACTION_DATA_* (2 kpl), initialReferrer, PIM-SESSION-ID, pv, SameSite, tt_appInfo, tt_pixel_session_index sekä tt_sessionId. Suurin osa näistä on selaimen istuntotallennustilaa tallennettuja tietoja. SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti palvelun tarjoajan tulee antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta. Mikäli ymmärrettäviä ja kattavia tietoja evästeiden tallentamisen tai käytön tarkoituksesta ei pystytä antamaan, ei evästeiden käyttö täytä pätevän suostumuksen edellytyksiä.

Näin ollen Traficom velvoittaa Lippupisteen SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla selvittämään evästeistä ADRUM_BTa, __frosmoeasy__location, giosgIsAutosuggested_2390, giosgGACHatted_2390, giosgHasAutosuggested_2390, GIOSG_INTERACTION_DATA_* (2 kpl), initialReferrer, PIM-SESSION-ID, pv, SameSite, tt_appInfo, tt_pixel_session_index sekä tt_sessionId annettuja tietoja siten, että käyttäjä saa SVPL 205 §:n 1 momentin mukaiset ymmärrettävät ja kattavat tiedot kyseisten evästeiden tiedon tallentamisen tai käytön tarkoituksista.

Evästeiden toiminta-ajat

Traficomien selvityspyynnössä pyydettiin Lippupisteeltä selvitystä yksittäisistä evästeistä ja niiden toiminta-ajoista. Lippupisteen toimittamassa vastauksessa 6.2.2023 Lippupiste on toimittanut evästelistauksen sillä hetkellä yhtiöllä käytössä olevista evästeistä. Huomionarvoisina evästeinä toiminta-aikojensa perusteella Traficom pitää Lippupisteen toimittaman evästeluelleton mukaan evästeitä id ja permInfo.

Evästeen id toiminta-aika on Lippupisteen mukaan 5735 päivää, eli vajaa 16 vuotta, ja evästeen permInfo toiminta-aika on 7300 päivää, eli 20 vuotta. Molemmat evästeet Lippupiste on luokitellut "Tarpeellisiksi evästeiksi", eli välttämättömiksi evästeiksi.

Evästeiden toiminta-ajoin ei ole soveltuva lainsäädännössä määritelty tarkkoja enimmäisrajoja, mutta toiminta-aikoja määriteltäessä tulee huomioida SVPL 205 §:n 3 momentti, jossa SVPL 205 §:n mukainen tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Lisäksi Traficom toteaa, että tietosuoja-asetuksen johdanto-osan suostumusta käsittelevässä 42 kappaleessa sanotaan, että neuvoston direktiivin mukaisesti rekisterinpitäjän ennalta muotoilema ilmoitus suostumuksesta olisi annettava helposti ymmärrettävässä ja helposti saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä eikä siihen pitäisi sisältyä kohtuuttomia ehtoja. Kohtuuttomiksi ehdoiksi voidaan katsoa suhteettoman pitkät voimassaoloajat, kun käyttäjän ei voida kohtuullisesti odottaa luovuttavan oikeutta tietojen tallentamiseen ja päätelaitteensa tietojen käyttöön suhteettoman pitkiksi ajoiksi. Lippupiste on selvityspyyntöön vastauksessaan todennut, että "[...] kaikille evästeille on määritelty toiminta-ajat, jotka ovat perusteltuja suhteessa evästeen tekniseen ja oikeudelliseen luonteeseen."

Traficom on sivustolla vieraillessaan 6.3.2024-13.3.2024 välisenä aikana havainnut, että permInfo-evästeen toiminta-ajan sanotaan olevan suostumushallintamekanismissa edelleen 7300 päivää. Traficom on samalla vierailulla myös huomionnut, että evästeestä id ei ole tietoja suostumushallintamekanismissa, joka saattaa johtua siitä, että kyseinen eväste ei ole enää käytössä. Traficom on näiden lisäksi havainnut session22- sekä session22.sig -nimisten evästeiden toiminta-ajan olevan ilmoitettuna 5753 päivää suostumushallintamekanismissa.

Traficomien näkemyksen mukaan useiden vuosien pituiset evästeiden toiminta-ajat eivät pääsääntöisesti kuitenkaan ole perusteltuja suhteessa siihen, mikä on tarpeellista palvelun tarjoamiseksi. Kun Lippupiste ei ole esittänyt asiassa perusteluja sille, miksi tällaisia poikkeuksellisen pitkiä toiminta-aikoja olisi pidettävä perusteltuina palvelun tarjoamisen kannalta, Traficom katsoo, että evästeiden id, permInfo, session22 sekä session22.sig toiminta-ajat ylittävät sen, mitä SVPL 205 §:n 3 momentin mukainen palvelun vaatima laajuus vaatii ja että kyseisten evästeiden vaikutukset rajoittavat yksityisyyden suojaa enemmän kuin mitä on välttämätöntä.

Näin ollen Traficom velvoittaa Lippupisteen SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla lyhentämään evästeiden id, permInfo, session22 sekä session22.sig toiminta-aikoja siten, että niiden voimassaolo ei ylitä sitä, mitä on pidettävä tarpeellisena palvelun tarjoamiseksi.

Suostumuksen peruuttamisen vaikutukset

Suostumuksen peruuttamisesta säädetään tietosuoja-asetuksen 7 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettujen käsittelyyn lainmukaisuuteen. Ennen suostumuksen antamista rekisteröidylle on ilmoitettava tästä. Suostumuksen peruuttamisen on oltava yhtä helppoa kuin sen antaminen.

Suostumuksen peruuttamisella tulee olla tosiasialliset vaikutukset palveluntarjoajan tietojenkäsittelyyn. Evästeiden ja muiden seurantateknologioiden käytön yhteydessä tällä tarkoitetaan sitä, että suostumuksen peruuttamisella tulee olla konkreettinen käytännön vaikutus evästeiden ja seurantateknologioiden käytölle. Suostumuksen

peruuttamisen jälkeen käyttäjän päätelaitteelle ei tulisi asettaa enää uusia suostumuksen vaativia evästeitä eikä käyttää muita käyttäjän päätelaitteen tietoja kerääviä seurantateknologioita, jotka vaativat suostumusta. Käyttäjän päätelaitteen tietojen siirtyminen kolmansille osapuolille tulee estyä suostumuksen peruuttamisen seurauksena.

Traficom on 6.3.2024 tarkastellut Lippupisteen verkkosivuston evästekäytäntöjä suostumuksen peruuttamista koskevien vaatimusten näkökulmasta. Traficomien tekemän tarkastelun perusteella käyttäjän päätelaitteelle näyttäisi jäävän lippu.fi-verkkosivustolla suostumuksen peruuttamisen jälkeen aktiiviseksi evästeitä, jotka edellyttäisivät käyttäjän suostumusta SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti. Toisin sanoen vaikuttaisi siltä, että suostumuksen peruuttamisella ei olisi vaikutusta kyseisten evästeiden toimintaan lippu.fi-verkkosivustolla. Tällaisia evästeitä (cookies) ovat: `_dc_gtm_UA-xxx-xx`, `_fbp`, `_ga_*`, `_ga`, `_gid`, `_pcid`, `_pctx`, `_tt_enable_cookie`, `_ttp`, `cX_G`, `cX_P`, `FPAU`, `giosg_chat_id_*`, `giosg_sgid_*` sekä `initialReferrer`. Tällaisia selaimen paikalliseen tallennustilaan tallennettavia tietoja ovat: `lastExternalReferrer` sekä `lastExternalReferrerTime`. Tällaisia selaimen istuntotallennustilaan tallennettavia tietoja ovat: `_cX_lastLocalCst`, `_cX_lastLocalCstTime`, `_cX_partner`, `_cX_S`, `GIOSG_INTERACTION_DATA_*` (2 kpl), `pv`, `tt_appInfo`, `tt_pixel_session_index` sekä `tt_sessionId`.

Suostumuksen peruuttamisella tulee olla käytännön vaikutus muiden kuin välttämättömien evästeiden käyttöön ja näin ollen Traficom velvoittaa SVPL 330 §:n 1 momentin nojalla Lippupisteen muuttamaan kyseisten evästeiden toimintaa siten, että niitä ei enää suostumuksen peruuttamisen jälkeen aseteta käyttäjän päätelaitteelle, eivätkä ne enää suostumuksen peruuttamisen jälkeen toimi aktiivisesti käyttäjän päätelaitteella.

Sovelletut säännökset

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 205 § 1, 2 ja 3 mom., 315 § 1 mom. ja 330 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n mukaisesti. Valitusohjeet toimitetaan tämän päätöksen liitteenä.

Yksikönpäällikkö
Heidi Kivekäs

Erityisasiantuntija
Taneli Vuori

Liitteet Valitusosoitus

Jakelu Lippupiste Oy
Toimenpidepyynnön tekijät